

Scenariusz Lekcji

Akcja pod Arsenalem - sukces czy porażka?

Język polski, Historia - klasa 8

Izabela Saganowska

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

PROJEKT REALIZOWANY JEST PRZEZ:

PARTNERAMI PROJEKTU SĄ:

PROJEKT WSPIERAJĄ:

Projekt Szkoła dla innowatora współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020, Priorytet 2: Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I, Działanie 2.4: „Współpraca w ramach krajowego systemu innowacji” PO IR, Poddziałanie 2.4.1. inno_LAB-Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów.

Scenariusz lekcji

Język polski, historia – kl. 8

1. Temat (tytuł) zajęć

Akcja pod Arsenalem – sukces czy porażka?

2. Czas realizacji

2 godziny lekcyjne

3. Zakładane cele

Cel/e ogólny/e:

- **Uczeń zna i zrozumie treść lektury obowiązkowej „Kamienie na szaniec”. Potrafi uczestniczyć w dyskusji, odwołując się w argumentacji do znajomości lektury i faktów historycznych.** (Treści z podstawy programowej – I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 5. Kształcenie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej. III. Tworzenie wypowiedzi. 6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w tym argumentowania.)
- **Uczeń wie, na czym polegała działalność państwa podziemnego w czasie II wojny światowej.** (Treści z podstawy programowej – I. Chronologia historyczna. 4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych. II. Analiza i interpretacja historyczna. 1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków. 3. Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej. III. Tworzenie narracji historycznej. 3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.)

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi zdefiniować i wymienić akcje dywersyjne prowadzone przez Armię Krajową w czasie II wojny światowej.
- Uczeń potrafi przełożyć treść tekstu literackiego (rozdziału lektury obowiązkowej) na inną formę wyrazu (mapa topograficzna).
- Uczeń potrafi uzasadniać podaną tezę, gromadzić argumenty na podstawie znajomości lektury i wiedzy historycznej.
- Uczeń potrafi pracować w grupie, parze, brać udział w dyskusji.

Cele lekcji w języku ucznia:

- Potrafię przedstawić graficznie i zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem.
- Umiem uzasadnić stanowisko, korzystając ze znajomości treści lektury i wiedzy historycznej.

4. Kryteria sukcesu, czyli skąd będziemy wiedzieć, że osiągnęliśmy zakładane cele?

- Tworzę mapę topograficzną przedstawiającą przebieg akcji pod Arsenalem. – powstaną cztery mapy (wytwór pracy czterech grup uczniowskich).
- Przedstawiam co najmniej dwa argumenty uzasadniające wybraną tezę – akcja pod Arsenalem to porażka lub akcja pod Arsenalem to sukces. w argumentacji odwołam się do znajomości treści lektury i do wiedzy historycznej – powstanie zbiór argumentów w dyskusji uczniowskiej.

5. Sposób aranżacji przestrzeni klasowej

Ławki w sali lekcyjnej ustawione w cztery wyspy do pracy dla grup uczniowskich.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

6. Rozgrzewka /prowokacja/ zadanie na dobry początek

Nauczyciel pokazuje uczniom dwa zdjęcia:

- obraz Arsenalu z czasów powstania listopadowego – Marcin Zaleski, „Wzięcie Arsenalu w noc 29 listopada 1830r.” – załącznik nr 1
- współczesne zdjęcie stacji warszawskiego Metra – Ratusz Arsenal – załącznik nr 2

7. Opis przebiegu lekcji

Lp.	Czynności nauczyciela (czasowniki operacyjne, np. przedstawia, tłumaczy, sprawdza itp.)	Czynności uczniów (czasowniki operacyjne, np. piszą, czytają, dyskutują, planują itp.)	Czas realizacji
1.	- pokazuje zdjęcie obrazu M. Zaleskiego;	- dyskutują w parach o miejscu przedstawionym na obrazie i przypominają sobie, co wiedzą o znaczeniu tego miejsca w historii;	3 minuty

		- wyjaśniają znaczenie słowa „arsenał”;	
2.	- przedstawia, omawia razem z uczniami kontekst historyczny sytuacji przedstawionej na obrazie;	- odwołują się w rozmowie z nauczycielem do wcześniej poznanej wiedzy historycznej;	2 minuty
3.	- pokazuje drugi tekst kultury – zdjęcie współczesnej stacji warszawskiego Metra – Ratusz Arsenał i pyta o cel lekcji;	- próbują formułować cel lekcji;	3 minuty
4.	- przedstawia kryteria sukcesu lekcji;	- wklejają kryteria do zeszytu;	2 minuty
5.	- wyświetla fragment filmu Jana Łomnickiego „Akcja pod Arsenalem” – fragment dotyczący planowania akcji (od 44 minuty filmu do 48 minuty filmu); https://www.cda.pl/video/708977842 (STRATEGIA RUSZTOWANIA)	- oglądają film;	5 minut
6.	- pokazuje przykład mapy topograficznej (załącznik nr 3), omawia jej elementy; (STRATEGIA MODELOWANIA – praca na wzorze)	- wskazują cechy mapy topograficznej (nazwy ulic, nazwy budynków) w nawiązaniu do fragmentu filmu i obejrzonej przykładowej mapy;	5 minut
7.	- dzieli uczniów na cztery grupy – każda grupa ma za zadanie: • odczytać rozdział „Kamieni na szaniec” opisujący akcję pod Arsenalem; • narysować mapę topograficzną pokazującą przebieg akcji; • zaplanować sposób prezentacji pracy;	- pracują w grupach; - rysują mapę topograficzną przedstawiającą przebieg akcji pod Arsenalem na podstawie przeczytanego fragmentu książki; - przygotowują narrację, opowieść o przebiegu akcji pod Arsenalem;	25 minut
8.	- zaprasza grupy do prezentacji, wyznaczając każdej grupie poszczególne role;	- prezentują wyniki pracy grupowej: a) grupa 1 – prezentuje okoliczności, powody akcji, rozmieszczenie budynków, nazwy miejsc, ulic; b) grupa 2 – prezentuje początek akcji, nieudaną próbę podjęcia akcji i przeprowadzenie akcji po wydanym rozkazie dowódców AK;	20 minut

		c) grupa 3 – prezentuje na swojej mapie przebieg walki o karetkę więzienną i uwolnienie więźniów; d) grupa 4 – prezentuje na mapie odwrót z akcji; omawiają jej zakończenie;	
9.	- zaprasza uczniów w grupach do oceny akcji pod Arsenalem – z wykorzystaniem rutyny KRĄG RÓŻNYCH PUNKTÓW WIDZENIA - każdej grupie wyznacza perspektywę (perspektywa Zośki, perspektywa Rudego, perspektywa dowódcy AK, perspektywa mieszkańca wojennej Warszawy)	- w grupach stosują rutynę : 1. Myślę o... z perspektywy ..... 2. Sądzę, że..... 3. z perspektywy mojej roli mam następujące pytania: ..... - odczytują myśli, sądy i pytania – z różnych punktów widzenia;	10 minut
10.	- zaprasza uczniów do poszukania argumentów potwierdzających wskazaną tezę;	- dwie grupy zapisują argumenty za tezą – akcja pod Arsenalem to sukces; - dwie grupy zapisują argumenty za tezą – akcja pod Arsenalem to porażka;	8 minut
11.	- zaprasza uczniów do wymiany poglądów;	- przedstawiciele każdej grupy prezentują zebrane argumenty	5 minut
12.	- podsumowuje dyskusję i proponuje pracę domową;	- wklejają do zeszytu przygotowane zadanie domowe;	2 minuty

8. Sposób podsumowania lekcji

Uczniowie przedstawiają wypracowane w grupach argumenty. Dyskutują, czy akcja pod Arsenalem to sukces czy porażka polskiego państwa podziemnego. Jak oceniamy ją z dzisiejszej perspektywy?

9. Treść zadania domowego (jeśli jest planowane)

Zapisz Twoją ocenę akcji pod Arsenalem. Uzasadnij ją co najmniej dwoma argumentami odnoszącymi się do treści lektury i wiedzy historycznej.

10. Jakie strategie, metody sprzyjające rozwijaniu kompetencji proinnowacyjnych wykorzystałam/wykorzystałem?

- PROWOKACYJNY POCZĄTEK LEKCJI
- MODELOWANIE
- RUSZTOWANIE
- RUTYNA

Bibliografia

- Łomnicki J., "Akcja pod Arsenalem", Studio Iluzjon, 1977, <https://www.cda.pl/video/708977842>, dostęp w dniu 03.11.2021 r.
- Zalewski M, "Wzięcie Arsenalu w noc 29 listopada 1830 r.", https://pl.wikipedia.org/wiki/Wzi%C4%99cie_Arsena%C5%82u#/media/Plik:Marcin_Zaleski,_Wzi%C4%99cie_Arsena%C5%82u.jpg, dostęp w dniu 03.11.2021 r.
- Zdjęcie stacji metra Ratusz Arsenal, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Ratuszarsenal.jpg>, dostęp w dniu 03.11.2021.
- Mapa topograficzna akcji pod Arsenalem, <https://www.redisbad.pl/pl/n/Akcja-pod-Arsenalem/96>, dostęp w dniu 03.11.2021r.